



Handläggare: Richard Svahn  
Telefon: 08-508 14 021

Till  
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

## **Remiss om positionspapper om EU, Staden och Stockholmarna – svar till kommunstyrelsen**

### **Förslag till beslut**

Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Leif Sjöholm  
Stadsdelsdirektör

Lena Holmdahl  
Bitr. stadsdelsdirektör,  
Ekonomichef

### **Sammanfattning**

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag på positionspapper för att klargöra stadens inställning till EU. Positionen utgår från tre principer: att beslut fattas på rätt politisk nivå, att den ska präglas av valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö samt att EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd. Förvaltningen anser att det är bra att staden har klargörande principer om inställningen till EU och har inga invändningar mot förslaget. Många kommunala beslut är påverkade av EU samtidigt som en stadsdelsnämnds möjligheter att påverka EU utifrån positionspappret bedöms vara begränsade. Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet antas som nämndes svar till kommunstyrelsen.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen och behandlas av förvaltningsgruppen den 31 januari.

### **Bakgrund**

Stadsledningskontorets finansavdelning har utarbetat ett förslag på positionspapper avseende EU, staden och Stockholmarna. Syftet är att fastställa stadens generella inställning till EU och några för staden viktiga EU-frågor samt



att nämnder och bolag kan luta sig mot positionsappret i påverkansarbete gentemot EU. Påverkan genom samarbetsorganisationer lyfts särskilt upp.

### **Förslaget**

Förslaget kan sammanfattas i tre punkter:

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå
2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö
3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd

Stadens nämnder och styrelser föreslås påverka EU utifrån de ovan nämnda punkterna. Punkterna utvecklas i förslaget.

### **Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen anser till att börja med att ett positionspapper i sig kan vara till nytta för Stockholms stad. En stor del av de kommunala besluten påverkas direkt eller indirekt av EU. Förvaltningen bedömer dock att en stadsdelsnämnds möjligheter att påverka EU utifrån positionsappret är begränsade.

Att, som i den första principen, arbeta för att beslut ska fattas på rätt politisk nivå är angeläget. Det är också strategiskt riktigt att knyta an det till subsidiaritetsprincipen som redan finns fastställd i EU:s fördrag. Den naturliga följdfrågan är dock vad som är den rätta politiska nivån för respektive fråga. Detta ges det viss vägledning om i förslaget. Exempelvis anges att en mångfald av välfärdsmodeller är en styrka för Europa. Förvaltningen har inget att invända mot den hållningen.

Den andra principen ”Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö” ligger i linje med de mål som finns i Stockholms stads budget. Förvaltningen ser det som naturligt att positionsappret har samma eller liknande fokus som budgeten. Dock vore det en fördel om denna princip, precis om den första och tredje principen formuleras som ett ställningstagande eller riktning, snarare än ett konstaterande.

Det är positivt att offentlig upphandling tas upp i förslaget till positionsappret. Offentliga upphandlingar sker till omfattande belopp och berör i många fall tjänster som är viktiga ur medborgarperspektiv, så kallade välfärdstjänster. I förslaget anges att grundkravet för offentlig upphandling är att få kvalitativa varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad för Stockholms skattebetalare. Denna formulering ställer sig förvaltningen något frågande till. Många av välfärdsupphandlingarna sker med tilldelningsgrunden ekonomiskt mest fördelaktiga där priserna redan är fastställda och anbudsgivarna konkurrerar om



kvalitet. Mot denna bakgrund bör ett grundkrav formuleras som även täcker in de rena kvalitetsupphandlingarna.

Förvaltningen ser det som positivt att vikten av miljöhänsyn poängteras. Samtidigt kan det vara problematiskt att enbart förlita sig på frivilliga initiativ, framförallt på upphandlingsområdet. Många frivilliga initiativ exempelvis på livsmedelsområdet kan lätt betraktas som otillåtna enligt den ickediskrimineringsprincip som genomsyrar all offentlig upphandling. Om EU har fastställt en viss standard kan den dock aldrig vara diskriminerande, vilket förenklar för de upphandlande myndigheterna. Motsvarande frågeställningar kan även uppkomma vid sociala hänsyn. Att exempelvis ställa vissa arbetsrättsliga krav kan vara svårt för en upphandlande myndighet. Tydligare EU-regler för miljöhänsyn och sociala hänsyn skulle därför förenkla arbetet för staden och andra upphandlande myndigheter.

I upphandlingssammanhang är det också angeläget att uppmärksamma frågan om direktupphandlingar. Nuvarande lagstiftning, som grundar sig på EU-direktiv, ger ett mycket snävt utrymme att göra direktupphandlingar. En situation som blir mer och mer vanlig är att staden står avtalslös eftersom det gamla avtalet har löpt ut och den nya upphandlingen är överprövad. Rättspraxis ger mycket begränsade möjligheter att göra direktupphandlingar med hänsyn till synnerlig brådska. I den akuta situationen kan staden därför stå inför valet att riskera en otillåten direktupphandling eller stå utan en vara eller tjänst man är skyldig att tillhandahålla enligt annan lagstiftning. En särskild översyn av direktupphandlingsmöjligheterna vore därför önskvärd.

Beträffande den tredje föreslagna principen om att EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd har förvaltningen inga invändningar mot. Förvaltningen ser positivt på särskilda analyser av följderna för städer och samråd med lokala folkvalda myndigheter inför olika EU-beslut. Samtidigt åläggs berörda nämnder och bolag att med utgångspunkt i det stadsövergripande positionspappret utarbeta verksamhetsspecifika positionspapper. Förvaltningen ställer sig frågande till om detta behövs för varje stadsdelsnämnd. Sådana positionspapper bör i första hand kunna arbetas fram av kommunstyrelsen eller berörda facknämnder, möjligen med medverkan från stadsdelsförvaltningarna i form av referensgrupper eller inom ramen för befintliga samverkansgrupper. Ett förtydligande i slutversionen av positionspappret i det avseendet vore därför önskvärt.

### **Förvaltningens förslag**

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen som nämndens svar på remissen.



## **Bilagor**

Remiss om positionspapper om EU, Staden och Stockholmarna